

KARTA KURSU

(realizowanego w module specjalności)

Pedagogika społeczno-opiekuńcza z elementami terapii pedagogicznej
(II st., st. niestacjonarne, semestr drugi)
2025/2026

Nazwa	Wybrane zagadnienia prawa rodzinnego i opiekuńczego
Nazwa w j. ang.	Selected Issues in Family and Guardianship Law

Kod		Punktacja ECTS*	2
-----	--	-----------------	---

Koordinator	dr hab. Justyna Wojniak, prof. UP	Zespół dydaktyczny	
-------------	-----------------------------------	--------------------	--

Opis kursu (cele kształcenia)

Celem przedmiotu jest zapoznanie studentów z wybranymi aspektami prawa rodzinnego i opiekuńczego. Podczas kursu studentowi prezentowane są regulacje prawne dotyczące przedmiotowego zagadnienia zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym, a także historyczna ewolucja pojęcia rodziny, instytucji małżeństwa, statusu dziecka itp., jak również geneza instytucji opieki i kurateli oraz ich współczesny kształt prawny. Kurs ma na celu charakterystykę aktów prawnych, w oparciu o które będzie konstruował aktywności związane ze swoją przyszłą działalnością zawodową, zgodnie z kierunkiem kształcenia.

Warunki wstępne

Wiedza	Wiedza z zakresu historii myśli pedagogicznej oraz socjologii ogólnej
Umiejętności	Nie wymagane
Kursy	Nie wymagane

Efekty uczenia się

Wiedza	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
--------	-----------------------------	--

	W01 Student definiuje podstawowe pojęcia: państwo, prawo, system prawa, źródła prawa powszechnie obowiązującego w Polsce; W02 Student zna regulacje dotyczące rodziny, małżeństwa, statusu dziecka, władzy rodzicielskiej, a także opieki i kurateli; W03 Student posiada wiedzę na temat zasad i norm etycznych niezbędnych w procesie realizacji działań z zakresu działalności opiekuńczej i form pomocy rodzinie, dzieciom i młodzieży.	W01 W02 W03
--	--	----------------------------------

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Umiejętności	U01 Student rozumie regulacje dotyczące działań z zakresu pomocy rodzinie oraz działań opiekuńczych;	U01
	U02 Student dokonuje interpretacji przedmiotowych regulacji prawnych.	U02
	U03 Posiada umiejętność rozumienia i stosowania prawa w zakresie opieki i pomocy rodzinie oraz praw dziecka.	U04

	Efekt uczenia się dla kursu	Odniesienie do efektów dla specjalności (określonych w karcie programu studiów dla modułu specjalnościowego)
Kompetencje społeczne	K01 Student ma zdolność pogłębionej i wielowymiarowej samooceny wiedzy i umiejętności oraz wykazuje gotowość do doskonalenia swojego warsztatu pracy;	K01
	K02 Student działa w sposób profesjonalny oraz dostrzega i formułuje problemy moralne i dylematy etyczne związane z własną aktywnością profesjonalną;	K03
	K03 Student wykazuje zdolność do pracy indywidualnej, posiada kompetencje w zakresie wyznaczania i realizowania postawionych sobie celów.	K03

Organizacja													
Forma zajęć	Wykład (W)	Ćwiczenia w grupach											
		A		K		L		S		P		E	
Liczba godzin	20												
20													

Opis metod prowadzenia zajęć

Wykład: metoda podająca z elementami problemowymi.

Formy sprawdzania efektów uczenia się

	E – le ar ni n g	G ry d y d a k t y c z n e	Ć wi cz e ni a w sz k o l e	Z aj ę ci a te re n o w e	Pr a c a l a b o r a t o r y j n a	Pr o j e k t i n d y w i d u a l n y	Pr o j e k t g r u p o w y	U d zi a ł w d y s k u s ji	R e f e r a t	Pr a c a p i s e m n a (e s e j)	E g z a m i n u s t n y	E g z a m i n p i s e m n y	In n e
W01										X			
W02										X			
W03										X			
U01								X					
U02								X					
U03								X					
K01								X					
K02								X					
K03								X					

Kryteria oceny

Zaliczenie kursu przedmiotu na podstawie obecności (20%), aktywnego udziału w zajęciach (20%) i pracy pisemnej na jeden z wybranych tematów (60%).

Uwagi

Treści merytoryczne

Wykład:

1. Zagadnienia wprowadzające (pojęcie prawa, system prawa, źródła prawa powszechnie obowiązującego) - 2h;
2. Prawo rodzinne i opiekuńcze – rozwój historyczny i podstawowe pojęcia - 2h;
3. Rodzina i małżeństwo - 2h;
4. Ustroje majątkowe małżeńskie 2h;
5. Ustanie małżeństwa - 2h;
6. Relacje rodzice – dzieci - 2h;
7. Władza rodzicielska - 2h;
8. Przysposobienie - 2h;
9. Obowiązek alimentacyjny -2h;
10. Opieka i kuratela - 2h.

Tematy prac do wyboru:

1. Intercyza a ochrona interesów majątkowych małżonków;
2. Wina w procesie rozwodowym i jej wpływ na sytuację ekonomiczną stron;
3. Instytucja separacji jako alternatywa dla rozwodu – analiza porównawcza;

4. Piecza naprzemienna jako model sprawowania władzy rodzicielskiej po rozwodzie;
5. Sądowe ustalenie ojcostwa w świetle współczesnych badań genetycznych;
6. Ograniczenie i pozbawienie władzy rodzicielskiej – przesłanki i skutki;
7. Obowiązek alimentacyjny między byłymi małżonkami – sprawiedliwość czy archaizm?
8. Uchylenie się od obowiązku alimentacyjnego i skuteczne metody egzekucji;
9. Instytucja rodziny zastępczej jako forma pieczy nad małoletnim.

Wykaz literatury podstawowej

Opracowania:

Smyczyński T., *Prawo rodzinne i opiekuńcze*, Warszawa 2022.

Akty prawne:

Konstytucja RP z dn. 2 kwietnia 1997 r., Dz.U. 1997, Nr 78 poz. 483 (z późn. zm.);

Kodeks rodzinny i opiekuńczy z dn. 25 lutego 1964 r., Dz.U. 1964, Nr 9 poz. 59 (z późn. zm.);

Karta Praw Podstawowych Unii Europejskiej (2000).

Wykaz literatury uzupełniającej

Opracowania:

Bardach J., Z. Leśnodorski, M. Pietrzak, *Historia ustroju i prawa polskiego*, Kraków 2010;

Wojniak J., *Prawne uwarunkowania opieki i wychowania w ujęciu George'a Z. F. Beredaya* [w:]

Szulakiewicz W. (red.), *Opieka i wychowanie. Dziedzictwo idei teoretycznych i ich praktyczne implikacje*, Toruń 2021, s. 55-77;

Akty prawne:

Europejska Konwencja Praw Człowieka i Podstawowych Wolności (1950);

Konwencja o Prawach Dziecka (1989);

Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych (1966).

Bilans godzinowy zgodny z CNPS (Całkowity Nakład Pracy Studenta)

Ilość godzin w kontakcie z prowadzącymi	Wykład	20
	Konwersatorium (ćwiczenia, laboratorium itd.)	
	Pozostałe godziny kontaktu studenta z prowadzącym	
Ilość godzin pracy studenta bez kontaktu z prowadzącymi	Lektura w ramach przygotowania do zajęć	10
	Przygotowanie krótkiej pracy pisemnej lub referatu po zapoznaniu się z niezbędną literaturą przedmiotu	20
	Przygotowanie projektu lub prezentacji na podany temat (praca w grupie)	
	Przygotowanie do egzaminu	
Ogółem bilans czasu pracy		50
Ilość punktów ECTS w zależności od przyjętego przelicznika		2